

॥८०॥८१॥८२॥८३॥८४॥८५॥ कश्चिदेवकश्चिदपि भर्तुर्हितेन दृश्यते किनुवाणिज्यवदुभयार्थः स्नेहेन केवलं भर्तुः कार्यार्थ इत्यर्थः ॥ ८६ ॥ पुरुषज्ञानं सुदुःखं दुर्लभं यतः पञ्चपाणां चित्तं चलाचलं
 अवमानेन युक्तस्य स्थानभ्रष्टस्य वा पुनः ॥ कथं यास्यसि विश्वासमहं तिष्ठामि वा कथं ॥ ८० ॥ समर्थ इति संगृह्य स्थापयित्वा परीक्षितः ॥ कृतं च समयं भित्वा त्व
 याहमवमानितः ॥ ८१ ॥ प्रथमं यः समाख्यातः शीलवानिति संसदि ॥ नवाच्यं तस्य वै गुण्यं प्रतिज्ञां परिरक्षता ॥ ८२ ॥ एवं चावमतस्येह विश्वासं मे न यास्यसि ॥
 त्वयि चापेत विश्वासे ममोद्वेगो भविष्यति ॥ ८३ ॥ शंकितस्त्वमहं भीतः परच्छिद्रानुदर्शिनः ॥ अस्निग्धाश्चैव दुस्तोषाः कर्मचैतद्दुच्छलं ॥ ८४ ॥ दुःखेन श्लिष्यते
 भिन्नं श्लिष्टं दुःखेन भिद्यते ॥ भिन्ना श्लिष्टा तु याप्रीतिर्न सा स्नेहेन वर्तते ॥ ८५ ॥ कश्चिदेव हिते भर्तुर्दृश्यते न परात्मनोः ॥ कार्यपेक्षा हि वर्तते भावस्निग्धाः सुदुर्लभाः
 ॥ ८६ ॥ सुदुःखं पुरुषज्ञानं चित्तं त्वेषां चलाचलं ॥ समर्थो वाप्यशंको वा शतेष्वेकोधिगम्यते ॥ ८७ ॥ अकस्मात्प्रक्रियानूणामकस्माच्चापकर्षणं ॥ शुभाशुभे म
 हत्त्वं च प्रकर्तुं बुद्धिर्लाघवं ॥ ८८ ॥ एवं विधं सां त्वमुक्त्वा धर्मकामार्थहेतुमत् ॥ प्रसादयित्वा राजानं गोमायुर्वनमभ्यगात् ॥ ८९ ॥ अगृह्यानुनयं तस्य मृगेंद्रस्य च बु
 द्धिमान् ॥ गोमायुः प्रायमास्थाय त्यक्त्वा देहं दिवं ययौ ॥ ९० ॥ इति श्रीम ० शांतिम ० राजध ० व्याघ्रगोमायुसंवादे एकादशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ १११ ॥
 युधिष्ठिर उवाच किंपार्थिवेन कर्तव्यं किंच कृत्वा सुखी भवेत् ॥ एतदाचक्ष्व तत्त्वेन सर्वधर्मभृतां वर ॥ १ ॥ भीष्म उवाच हंत ते हं प्रवक्ष्यामि शृणु कार्यैकनि
 श्रव्यं ॥ यथाराज्ञेह कर्तव्यं यच्च कृत्वा सुखी भवेत् ॥ २ ॥ न चैवं वर्तितव्यं स्मयथेदमनुशुश्रुम ॥ उष्टस्य तु महत्तन्निबोध युधिष्ठिर ॥ ३ ॥ जातिस्मरो महानुष्टः प्रा
 जापत्येयुगे भवत् ॥ तपःसुमहदातिष्ठदरण्ये संशितव्रतः ॥ ४ ॥ तपसस्तस्य चांतेथ प्रीतिमानभवद्भिः ॥ वरेण च्छंदयामास ततश्चैनं पितामहः ॥ ५ ॥ उष्ट
 उवाच भगवंस्त्वत्प्रसादान्मे दीर्घाग्नीवा भवेदियं ॥ योजनानां शतं साग्रं गच्छामि चरितुं विभो ॥ ६ ॥ एवमस्त्विति चोक्तः स वरदे नमहात्मना ॥ प्रतिलभ्य वरं
 श्रेष्ठं ययावुष्टः स्वकं वनं ॥ ७ ॥ स च कारतदालस्यं वरदानात्सुदुर्मतिः ॥ न चैच्छच्चरितुं गंतुं दुरात्मा कालमोहितः ॥ ८ ॥ सकदाचित्प्रसार्यैव तां ग्रीवां शतयोजनां ॥
 चचार श्रान्तदयो वातश्चागात्ततो महान् ॥ ९ ॥ स गुहायां शिरो ग्रीवां निधाय पशुरात्मनः ॥ आस्तेतु वर्षमभ्यागात्सुमहत्प्लावयज्जगत् ॥ १० ॥
 मस्थिरं गम्यते ज्ञायते सुपुरुषज्ञानं दुर्घटमित्यर्थः ॥ ८७ ॥ प्रक्रियामहीकरणं अकस्मात्कर्तुं बुद्धेर्लाघवं तुच्छत्वमेव हेतुः ॥ ८८ ॥ प्रसादयित्वा प्रसाद्य ॥ ८९ ॥ अगृह्य अगृहीत्वा ॥ ९० ॥ इति शांतिप ०
 रा ० नै ० भारतभा ० एकादशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ १११ ॥ ॥ १॥ किंपार्थिवेन त्वध्यायो नीचो महत्पदं प्राप्यापि मौख्यादालस्याच्च न श्यतीति दर्शयति ॥ १॥ २॥ ३॥ ४॥ ५॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ १०॥